

Received:	xxx	xx, 2023
Revised:	xxx	xx, 2023
Accepted:	xxx	xx, 2023

การพัฒนาแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

เปรมชัย สโรบล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และกระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) การสร้างและพัฒนาแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 3) ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 4) ประเมินรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และ 5) ความพึงพอใจของครูผู้ใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ประชากร ได้แก่ ครู 165 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน นักเรียน 225 คน จาก 3 โรงเรียน โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม และการทดลองใช้รูปแบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (2) การสร้างและพัฒนาแบบ (3) ทดลองใช้รูปแบบ (4) ประเมินรูปแบบ และ (5) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และกระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก 2) การสร้างและพัฒนาแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 3) ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 4) ประเมินรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และ 5) ความพึงพอใจของครูผู้ใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบ; การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก; โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักวิชาการอิสระ โรงเรียนไกรวิทยาคาร กรุงเทพมหานคร
58 ซอยรัชฎาภิบาล ถนนราชปรารภ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: Sarobol.1955@gmail.com

The development of model for enhancing activity learning management
for teachers in basic education by using coaching approach to improve
students' quality in schools under the Office of Suphan Buri Primary
Educational Service Area 3

Premchai Sarobol¹

Abstract

This purposes of this research were to determine 1) active learning management. 2) Creating and developing a model to promote proactive learning management of teachers by using a guidance process to improve learner quality. and Promoting proactive learning management of teachers by using a guided process to improve the quality of learners. The population consisted of 165 teachers, 10 experts, 225 students from 3 schools using a focus group process. and a 5-step trial of the model. Study of student satisfaction. Teachers have to use the pattern. The research tools were interview forms and questionnaires. Statistics used were frequency, percentage (mean and standard deviation).

The finding revealed as follows: 1) Proactive learning management was at a high level. 2) The creation and development of a model for proactive learning management of teachers by using a guidance process to improve learner quality was at a high level. 3) An experimental model of proactive learning management of teachers using a guidance process was used to improve learner quality was at a high level. 4) Assess the teacher's proactive learning management promotion model by using the guidance process to improve the quality of learners was at a high level. and 5) the satisfaction of teachers who used the teacher's proactive learning management promotion model using the guidance process to improve learner quality was at a high level.

Keywords: The development of model; active learning management; Suphan Buri Primary Educational Service Area 3

Type of Article: Research Article

¹Independent Academician, Kovit Thamrong School Bangkok
58 SoiRatchtapan Ratchaprarop Rd., Ratchathewi District, Bangkok 10400, Thailand
Corresponding Author Email: Sarobol.1955@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 11) ได้มีการพัฒนาครูที่เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนในบริบทที่หลากหลายของลักษณะและขนาดของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching ให้เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ประสานสถาบันอุดมศึกษา เพื่อร่วมเป็นคู่พัฒนา การจัดพัฒนาให้เน้นรูปแบบการพัฒนาฐานโรงเรียนในขณะปฏิบัติการสอน (On the job training) และให้มีระบบสนับสนุนในรูปแบบกระบวนการชี้แนะ (Coaching) โดยให้เน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของความเป็นครู การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านการรู้หนังสือ การคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล พร้อมกับจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนเรียนรู้ที่จะตั้งคำถาม เรียนรู้ที่จะค้นหา เรียนรู้ที่จะสร้าง เรียนรู้ที่จะสื่อสาร เรียนรู้ที่จะรับใช้ ตามระดับชั้นควบรวมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีชื่อโครงการว่า “โครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะ (Coaching) สอดคล้องกับแนวคิดของ แบลนชาร์ด & แธกเกอร์ (Blanchard & Thacker, 2004, p. 268) กล่าวว่า กระบวนการชี้แนะ (Coaching) เป็นกระบวนการแนะนำและการสอนงานแบบรายบุคคลเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน ปกติมักใช้กับผู้ที่มีความสามารถในบางด้านที่ยังไม่สมบูรณ์ และเป็นวิธีการในการกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจัด ว่าเป็นหลักการ (Principle) ที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2560) ดังที่ Bonwell and Eison (1991) สรุปว่าการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกคือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับ สิ่งที่เขาได้กระทำลงไป และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการ เรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Bonwell & Eison, 1991); (Meyers, & Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการ สร้างความรู้ (Co-Create) และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ได้สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือ การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากระบวนการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อเป็นการ ยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ รวมทั้งเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การดำเนินงานของครูมีประสิทธิภาพ เกิด ประสิทธิภาพ ตลอดจนทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีชุมชนครูเป็นกลุ่มขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และทำให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของระบบการศึกษาไทยประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และกระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
2. เพื่อการสร้างและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้ใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ครูวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 165 คน ครูผู้ร่วมใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน จำนวน 17 คน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองห้าง โรงเรียนบ้านทุ่งนาตาปิ่น และโรงเรียนบ้านดงเชือก โรงเรียนที่ได้ขยายผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ครูของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนบ้านหนองห้าง จำนวน 73 คน โรงเรียนบ้านนาตาปิ่น จำนวน 96 คน และโรงเรียนบ้านดงเชือก จำนวน 56 คน และ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท คือ สัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ) และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นกระบวนการชี้แนะ (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ) แบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และกระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ) แบบสอบถามความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ) แบบสอบถามความคิดเห็นความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้ใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และแบบบันทึก จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 แบบบันทึกผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และแบบบันทึกผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชี้แนะและคุณภาพผู้เรียน
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00
5. สรุปรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแล้วมาพิจารณาแก้ไข
6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Conbach's Alpha Coefficient) 0.92
7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผ่านการทดลองใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และกระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1.1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับสูงสุดได้แก่ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นอภิปราย ขั้นประเมินผล ขั้นสรุป และลำดับต่ำสุด ได้แก่ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบไม่ตรงสาขาที่สอน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไม่มากพอหรือได้ถูกต้องในบางเรื่อง ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการถ่ายทอดความรู้ ครูบางส่วนยังไม่สามารถปรับและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงหรือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ยังคงจัดการเรียนรู้ในลักษณะของการบรรยายเน้นความรู้ความจำ อีกทั้งภาระงานที่มากทั้งงานสอนและงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายส่งผลต่อการจัดเตรียมการสอนทำให้ครูมักจะใช้หนังสือเป็นหลักและใช้แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปที่มีเผยแพร่ตามสื่ออินเทอร์เน็ต หนังสือหรือสื่ออื่นๆ ส่วนในด้านสื่ออุปกรณ์ก็พบว่าไม่มีเพียงพอหรือมีบ้างแต่ไม่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล คล้ายริน (2564) การพัฒนารูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกสำหรับครูโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการชี้แนะ ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับสูงสุดได้แก่ ระบุเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ จัดระบบการชี้แนะ การประยุกต์ใช้ การวางแผน และลำดับต่ำสุด ได้แก่ การวัดและประเมินผล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการชี้แนะของผู้บริหารสถานศึกษา ยังขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการโค้ชและผู้รับการโค้ชมีงานเร่งด่วนทำให้การโค้ชไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ ชาติศักดิ์ยุทธ (2560) รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 สภาพโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

2.1 การสร้างรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการพัฒนารูปแบบ และการวัดและประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทในการจัด การเรียนรู้ในปัจจุบันของครูตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ที่เน้นให้มีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถด้านการสร้างรูปแบบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ ชาติศักดิ์ยุทธ (2560) รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญได้รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของคันทรีย์ พมพูพาทย และคณะ (2562) รูปแบบการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงในการนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบรูปแบบการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงในการนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในสถานศึกษา มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การเป็นพี่เลี้ยงและให้คำชี้แนะ บทบาท การสังเกต และการสะท้อน ระบบสนับสนุน การติดตามผล

2.2 การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผลของคู่มือ วัตถุประสงค์ของคู่มือ กรอบเนื้อหาของคู่มือ และการประเมินผลของคู่มือ สอดคล้องกับแนวคิดของ ไอวเนควิช และคณะ (Ivancevich et al. 1989 : 11-12) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระของรูปแบบ เครื่องมือ และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบทั้งหมดมาบรรจุไว้ในคู่มือเพื่อการพัฒนาแบบการดำเนินงานที่สมบูรณ์ครบถ้วน และ คู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถด้านการสร้างคู่มือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยประครอง รัตมีแก้ว (2562) การพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า การประเมินคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ผลตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับสูงสุดได้แก่ กระบวนการพัฒนารูปแบบ รองลงมาได้แก่ เนื้อหาของรูปแบบ การวัดและประเมินผล วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และลำดับต่ำสุด ได้แก่ หลักการของรูปแบบ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนา ธุศรีวรรณ (2562) การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การประเมินรูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า ความถูกต้องภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ผลตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับสูงสุดได้แก่ รายละเอียดในคำแนะนำการใช้รูปแบบ และการประเมินผลของคู่มือ รองลงมาได้แก่ วัตถุประสงค์ของคู่มือ สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ ชาตศักดิ์ยุทธ (2560:บทคัดย่อ) รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ผลตรวจสอบคู่มือการใช้รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

3. ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน กับครูผู้ร่วมใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของนักเรียนโรงเรียน บ้านหนองห้าง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.44 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งนาตาปิ่น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.06 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงเชือก มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.31 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา อุทัยรัตน์ (2559) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นกับกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจ Coaching and Mentoring ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจาได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นกับกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 16.76 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.80

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของนักเรียนโรงเรียน บ้านหนองห้าง มีคะแนนผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.44 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งนาตาปิ่น มีคะแนนผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.06 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงเชือก มีคะแนนผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.31 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาอภิรักษ์ นนทภาณี (คำหาพล) (2562) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานชั้นเรียนสารหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดี

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านหนองห้าง มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) รวมเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.27 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งนาตาปิ่น มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) รวมเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.29 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงเชือก มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) รวมเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.00 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา อุทัยรัตน์ (2559) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นกับกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 3

4. ผลการประเมินรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของครูผู้ร่วมโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการประเมินทางการศึกษาที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2008 : p.21) กล่าวว่ามาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) ประเมินที่ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน และมาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) วิธีการประเมินจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ก่อให้เกิดผลเสียหาต่อผู้ให้ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ผลศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ครูผู้ร่วมใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของแฝงกมล เพชรเกลี้ยง (2563) รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานในยุค New Normal เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกของนักศึกษาครูผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาครูมีความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานในยุค New Normal เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนที่เปิดการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามารถนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้และไปขยายผล ให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ไปใช้ส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะด้านอื่นๆ ที่สำคัญจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เช่น ด้านการออกแบบกิจกรรม เป็นต้น

2.2 ควรนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มาใช้บูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ใช้มีความหลากหลายขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาผลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ของครูที่ร่วมโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กระบวนการชี้แนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามรูปแบบว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และคุณภาพผู้เรียน เป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ และคณะ.(2562). รูปแบบการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงในการหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในสถานศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์ แอนพริ้นติง.
- นฤมล คล้ายริน. (2564). การพัฒนารูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูโรงเรียนเทศบาล อินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. ชลบุรี: เทศบาลเมืองชลบุรี.
- เบญจมาศ ขาดศักดิ์ยุทธ. (2560). รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ดิพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2562). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สุพรรณบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- แฝงมกล เพชรเกลี้ยง. (2563). รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานในยุค New Normal เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกของนักศึกษาครู. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ดิพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พระมหาอภิรักษ์ นนทภาณี (คำหาพล). (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ดิพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับ คุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. นครปฐม: เพชรเกษม ปริ้นติงกรุ๊ป.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อังคณา อุทัยรัตน์. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี STAR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ดิพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Blanchard, P.N., & Thacker, J. W. (2004). *Effective Training : System Strategies and Practices*. (2rd ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. Washington, D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education, George Washington University.
- Dierking, R. C., & Fox, R. F. (2014). The development of teacher autonomy in collaborative lesson preparation: A multiple-case study of EFL teachers in China. *About the journal*, 52(1), 139-148.
- Ivancevich et al. (1989). *Organizational behavior and management* (6th ed.). New York: McGraw - Hill.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Stufflebeam, D. L. (2008). *Evaluation: Theory, models and applications*. San Francisco: Jossey-Bass.